

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-ut. 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

B lyegtelen levelet nem fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 ft
Fél évre 2 ft
Negyedévre 1 ft
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Jánosi-utca 35., illetve Kispást-tér 4. sz. alatt
R. Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos pótítor ter-
fogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 30 kr

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Jánosi-utca Czikora-fele házban, nem különben minden hazai pósthivatal. Az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány uján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Husvétli üdvözlések.

A husvét a tavasz ünnepe. Mikor a keresztrefeszített igazság feltámadását ünnepli a világ, új életre öbrad a természet is s az emberi keblekben is kifakadnak a remény virágai. P edig a jövődönök határokkal nem bíró kertjében nincs oly kertész, mint a magyar ember, ki a reményességnek meg nem számlálható magvait hinti a jövő idő talajába s mindemellett oly kevés magról tűnik ki, hogy esiraképes s azokból erőteljes növény válhatnak!

Nemzetünk úgy társadalmi, mint történeti élete megtanított arra, hogy a kertészkedés nem termette meg az óhajtott gyümölcsöket; a mult félszégsei és hibái nem tették nemzetünket óvatossá, merész kezekkel ragadja meg a gyepőt egyik-másik korszak, de a nemzeti hlv tulságba viszi s a legtöbbször keserű büntetést kell szenvednie.

Egykor a nemzet függetlenségeért fegyvert ragadott s az absolutismus béklyóit nyomban reá akasztották. Volt idő, midőn egy lángész buzdító szavára óriási hullámokat vetett a nemzeti érület, de a régi mederbe nemsokára visszatért. Nagy idő volt az! Idegenek szívták a magyar ember drága véré, idegenek gazdagítottak a nemzet zsirján. Mikor észrevette a sorvadást, lázas tevékenységgel kezdett élni, mint a beteg, ki tudja, hogy napjai meg vannak számlálva. De a tevékenység új életerőt adott s a katasztrófát jóideig még elkerülheti.

Hazánk új történelmi korszakának az előhaladás mellett egy sajátos jellemvonása van: a magyar állameszme terjesztése és megerősítése Kárpátoktól Adriáig. Nincs józan gondolkozásu ember s az idegen nemzetiségek chauvinismusa sem terjedhet annyira, hogy a magyarság eme törekvéseiben gáncsolni valót találjon.

Az állameszme terjesztésével karöltve járt a magyarosítás eszméje s mint minden új gondolat, ez is lúba hozta az idegen nyelvű és nevű polgárság tekintélyes részét, s a magyarosítás eszméje a lefolyt 10—15 év alatt óriási eredményeket ért el. A nemzet jövőjében bízó, a szép eredmény láttára azt hitték, hogy elérkezett a feltámadás ünnepe, a magyar állameszmének diadalra jutása.

T Á R C Z A.**Epizódok az életből**

I.

Nincs igazság!

Mint igen jámbor ember ismeretes nemes Höresög Sándor uram. Legalább viselkedése eddig azt mutatják. Az volna ő most is; de ha az ember azt látja, hogy nincs igazság! . . . akkor — vége minden jámborságnak! Neki is azt kellett tapasztalnia. Csoda-e, ha az ember e miatt nemes haragra lobban? Nem csoda!

Mert azt még hagyján, hogy a eszmára nincs jó világ, idestova mindenki brüner cipőben jár, az opszerz drága; a tanonczot iskolába kell járattni s még meg is instálgatni; de hogy az ember feleségét valaki becsületében gázolja, azt már egy férfinak sem szabad becsületében eltűrni, még Mellétén sem!

Nem is késett majster ur panaszával a tekintetes járásbírószághoz járulni. Amde mit kellett keservesen tapasztalnia? — azt, — hogy: nincs igazság. Nincs és . . . nincs!

Ez már nem igazság! Hej! meghalt Mátyás király!! Ezzel oda hagyta a tárgyaló termet!

Semmit sem vett még Höresög uram életében oly érzékenyen. Egész éjjel nem aludt. Hányta, vetette a dolgot elméjében. Reggelre kelve, oda tért vissza, a hol kellene és a hol még sines igazság. Neki indult a megyeháznak (járásbírószághoz). Anyára ki volt kelve t. énjéből jó Höresög uram, hogy a szurtos kötöt is magán felejté. Pedig mikor, hej! de tudta, hogy mi a regula urak elé jönni!

No de nem lehet csodálkozni! Nincs igazság! Az igazság! . . . nincs . . . nem szegény embernek való!

Végre be'opogatott s a kárhoyatos ítélet ellen panaszát kérte, hogy jegyzőkönyvbe vegyék.

De úgy voltunk ezzel is, mint sok más reményeinkkel. Mikor legerősebb volt hitünk, akkor kellett tapasztalunk, hogy a Kárpátok által övezett földterületen egyedül lehetséges állameszmének mily sok ellensége van!

Tudjuk bár, hogy helylyel-közel akadnak rajongók, kik panszlavisztikus törekvéseiknek szeretnek érvényt szerezni, de nemzetünk az ellenfél erejét soha sem becsülte annyira a mennyire kellett volna. S mi lett a következménye? Az, hogy nemsokára egyik protestans egyházkerület élére oly egyén fog kerülni, ki egy csepet sem titkolja, hogy ő nem a magyar állameszme híve, sőt abban az egyházkerületben, melyhez megyénk is tartozik, egy községi bíró rezoniroz a fennálló törvények ellen. Tehát a jóhiszeműséggel oda jutottunk, hogy ép azok törnek ellenünk, kik a törvény végrehajtására vannak hivatva. Ez az a piros tojás, melylyel a panszlávok a feltámadás szent ünnepe a magyarságot megajándékozzák!

Hanem ez ajándék méltó viszonzásra talált. Az a községi bíró meg fogja tanulni azt, hogy mi az igazság s mire kötelez minden embert a törvény, melyet egy egész nemzet törvényhozó testülete alkotott s uralkodója szentesített. És meg fogja tanulni az az igazgatók által elvakított s nemzetiségi fanatismusában elbódult nép is, hogy miként kell a fennálló törvényeket tisztelni. Hanem ez a tanulás óriási áldozatba fog kerülni s a kiábrándulás sajnos lesz.

Ekként üdvözlük egymást megyénkben a beálló szent ünnepek alkalmára a magyarok és a nyustyai rajongók. Az ellenszegülés és a méltó büntetés állanak szemben egymással. Mi lesz a vége?

Szemle.

Megkondultak a harangok. De ne tessék azt gondolni, hogy nagypénteken, nem, ilyenkor minden igazi harang Rómába utazik a szent atyához adienziára, elpanaszolni, hogy 365 nap óta hányszor hivogatták sikertelenül templomba az egyháztagokat . . . hanem szerdán este kondultak meg a harangok, vérszesen, síróan rezgetve át egy szép tavaszi nap alkonyatának üde legét, s hirdelve a harangok harmadik jeligéjét: fulgura frango! fulgura frango!

— De kérem csak tessék beírni, majd diktálom én. — És zengett e képen:

— „Tekintetes uram! Kérem haladéktalan az új vizsga állomány mielőbbi rendszeres folyamánya megindulása visszarendelvényezését, s mert így, ha különböző eset esetleges ellentétes volta fordulva borulna balra, mint a hogy édes hazánkban szokni szokott, nem állok jót, de sőt róla mit sem tehetvén, az arany igazság benső igaz értéke mielőbbi képest ezen ügy mikénti zavaros állományát a főispáni hivatalhoz apellálni, végül mint polgár és íparos, a m. kir. minisztériumhoz, — utóbb érvény nem sikerülvén első Ferencz József császári királyunkhoz fellépni, mert hát a solferinói esatából jogom is van hozzá. Tessék beírni, obsitos Höresög Sándor mondja, mert kompániai suszter voltam én valaha, azért, hogy most szegény eszmadia vagyok.“

— Kezét esókolom! Alázatos szolgálja!

Ezzel nyugodtan távozott. Hogy jó Höresög Sándor uram talált-e orvoslást hű oldalbordája becsületén ejtett sérelmére, — azt nem tudom — de az bizonyos, hogy a fenti zengzetés jegyzőkönyv még most is megtalálható a t. . . i járásbírószághoz hivatal lomtárában, hová ad acta tétetett.

II.

Marucza.

Hihetetlen, — mégis igaz! Terebesen történt, nem is régen, nem is nagyon messzire. Szegény Maruczán, öreg mámi nyugodjál békében!

Tehett-e róla szegény együgyű némbere az Istennek, ha a Domnyező olyan valamit növesztett neki hátulról, — a mi más nemnek van és pedig előlről.

Pedig az egész egy kis ártatlan szömöcske volt, és ez halálíg guny és üldözés tárgyává tette, s még holta után sem hagytak neki békét az emberek! Pedig a sir mindent eltemet! Szokták mondani.

Egy izben a ravasz Vana meglátta. Rémülve beszélt

Mindössze egy szerény polgári kémény unta meg az ökök egyformaságot, kapta magát: füst helyett e zedt tüzet okádni. Látványának ugyan elég csino volt, mikor a holdvilágtalan félhomályban sziporkázott szerteszólylyel az ezer ezer tüzzsíkra, messzire elvilágítva kiemelkedő magasságban négy ablakával, mint egy világító torony; de a mulatság azért szalmasan is végződhetett volna a szomszédos üdelyes házikókra nézve, ha nem állott volna a levegő a nagyhét mozdulatlan esendességében.

De hát hiszen mi baj lett volna még szélvész mellett is? Hiszen itt vannak derék hat percentes tüzoltóink, eloltják azok a napot is, ha kell.

No már uraim, bocsássanak meg, hanem a kik ennél a tüzesetnél ott voltak, tanúm lehetnek rá, hogy difficile est satyram non scribere.

Legelőször is kivonul három szerény tüzoltó, (csak nyakig láttam őket, de úgy tetszett, hogy fejük nem is volt . . . vagy elvesztették) egy készülékkel, melynek kauesuk esővét mindenáron összeköttetésbe akarták hozni egy közeli kut vízével. Ez a physikai kísérlet természetesen nem sikerült, de ok azért csak tovább emelgették a esővet és srófolgatták a srófokat, és a kémény a szegény kémény — — égett tovább zavartalan békességben.

Azután . . . nagy robaj, trombitaharsogás, lópatkok esörtetése . . . ahá! itt jönnek az igaziak! Ezek egy vizipuskán robogtak a vész színhelyére Ezt se tudom bizonyosan, de fogadni mernek rá, hogy a gépen ült tüzoltókban több bor volt, mint a vizipuskában víz. — Ezeknek is nagyon tetszett a sziporkázó kémény, jól körül is nézték mindnyájan, azután a trombitás takarodót fuvott s derék tüzoltóink ép oly serénységgel mint jöttek, vissza robogtak a laktanyára és a kémény, a szegény égő kéménynek már ekkor nem annyira víz kellett, mint inkább — kefe.

Azt hiszem t. uraim, már azóta olyasták is a tüzesetről a hivatalos jelentést, melynek utolsó passusa ilyenformán hangozhatnak: „És a tűz — hála derék tüzoltóink önfeláldozó megjelenésének — szerencsésen kialudt önmagától.

* * *

el faluszerte, hogy mit látott Maruczán. Nosza mi sem kellett több a falu népének. Rafogták, hogy az ördöggel ezimborál, hogy éjfélkor tüzes seprün nyargal a templom tetején, hogy a szomszédok tehenének tejét megrontja, Isten tudja még miféleket művel, hogy az a Marucza valóságos sátán.

És a szegény Maruczának tünnie kellett. Tünni, hogy mindenki nyargalva, keresztetvetve kerülte ki, tünni, hogy az iskolás gyermekek esufolták, ablakait behajigálták. És ezen csak az Ur segített! A sok bánat, szegény megölte! Meghalt szegény s ott hagyta Terebest, mint Szent Pál az oláhokat.

No te szegény Maruczán esalódtál, ha azt hitted, hogy most már üldözökkel leszámoltál.

Még most sem hitték el, hogy igazán meghaltál. De ha meghaltál is csak feljársz éjjelenként kísérteni, megrontani az embereket. Ezt mondta a falu szája.

Elejét kell venni! Elejét!

Gyűlést tartanak. Elhatározták, hogy tanácsot kell kérni a falu birájától. Elmentek hozzá. Hová is mentek volna?

A helyzet nagyon komoly, aggasztó! Bíró uram tűnődött a falut fenyegető veszélyen. Végtere határozottat és végrehajtottat:

„Bevonulás a halottas házhoz, a boszorkány szájába 2 foghagyma és 6 drb kő esömöszölendő, a szíve tüzes nyárssal szurkálendő, végül hanyat fektetve koporsóba, majd sírba teendő.“

Es ez szegény Maruczán végrehajtottat.

Nemzetes főbíró ur volt az első s a többiek követték példáját. Most már nyugodtan alhatnának az atyafiak, ha a törvény nem háborgatná őket Margittán.

Könnyű az uraknak Margittán, de nehéz a helyzet Babonafalván!

Nyugodj esendesen, átszurkált szívvel szegény ördög! A babona ölt meg!

Ferber Albert.

Ominósus egy nap volt az a szerda! Nálunk ugyan csak egy kémény, de Nyustya egész egyház gyuladt ki. Mégis a mi tűzünknek volt lángja a mi mellett az eseményeket megláttuk, de a nyustyai tűznek csak füstje volt, a mitől nem tudtak tisztán látni a jó papnevadásztó nyustyaikat.

Felmentek hát a főispáni kastélyba egy kis lelki világosságért. Derék főispánunk nyomban adott is a kezükbe egy kis faklyát, megmagyarázván nekik, hogy mily botorul cselekszenek, midőn bolond fővel nekimennek a törvénynek s koronás király akarátinak . . . de még ettől a faklyától sem tudtak tisztán látni, hanem arra mégis jó volt, hogy világánál elbotorkáltak Lükérre a hol a comitő tanácskozott. No itt már aztán villamlámpákat gyújtottak nekik . . . s ezek világánál s az igazság fényétől áthatva megpillantották Nyustyát, a szomorú Nyustyát, szuronyokba és sűrű, lomha, piszkos füstfellegbe burkoltan . . .

Eszükbe jutott a navarrai Henrik híres mondanása: „Páris fölér egy misével.“ — egyet sohajtottak s azt mondták: „Nyustya fölér egy káplannal“ . . .

Beadták a derekukat.

S a nagy navarrainak használt az alku: bizony mondom a nyustyaikat sem fogják kárát vallani!

Civis.

Alispáni jelentés.

Gömör, tavaszi közgyűlésén 1890. márcz. 31-én.

Tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés! A vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyedévi állapotáról van szerencsém rendszerinti tisztí jelentésemet a a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni:

Mindenek előtt mély megilletődéssel és méltó fájdalommal, azon érzékeny esapásokról kell megemlékezni, melyekkel ez idő alatt a kéllehetlen halál nagyjaink, jelesik és szereteteink elragadása által hazánkat és vármegyénket váratlanul oly fájdalmasan sújtotta. Elsősorban meg kell emlékezni nagym. esikszentkirályi és krasznahorkai gr. Andrássy Gyulának, az újabb alkotmányos idők alatt hazánk első miniszterelnökének, majd a monarchia közös külügyminiszterének f. é. febr. 18-án Voloskában történt gyászos elhunytáról. A boldogultnak hazafini erőnyekben és érdemekben egyaránt gazdag élete, korszakot alkotó politikai pályáján, munkásságának nagy állami feladatok megvalósításában nyilvánult tevékenysége, oly szoros összeköttetésben áll hazánk alkotmányos, nemzeti, állami és közművelődési intézményeinek fejlődésével, politikai közpályáján tevékenységének, munkásságának, érdemeinek megítélése annyira hazánk történelmének sajátja, hogy méltatását jelentésem ezen szük keretében meg sem kísérhetem. De tudjuk, elismerjük mindnyaján közpályáján szerzett hazafini érdemeinek nagyságát, érezzük a vesztéség jelentőségét és ez csak növeli korai elvesztése felett mélyen átérzett fájdalmunkat és emléke iránti halás kegyeletünket. Ezeknél fogva vármegyénk közérületének vélek tolniesi lehetni azon előterjesztéssel, hogy gyászos elhunytja feletti mély sajnálatunknak és őszinte részvétünknek jkönyvünkben nyílt kifejezést adjunk s azon bensőbb viszonynál fogva, mely vármegyénket évtizedek óta a fentiszelt grófi családhoz kötötte, ezen érzelmeinket a gyászoló család előtt részvét-iratunkban is kifejezzük.

Fájdalomteljes részvétellel kell felemlítenem, pár nappal megelőzőleg február hó 6-án, méltóságos és tisztelettelendő kuntaplocazi Czékus István, a tiszai ág, evang. egyházkerület püspökének Rozsnyón váratlanul bekövetkezett gyászos elhunytját.

A boldogultban a magyar haza leghűbb fiát, az egyház legbuzgóbb kormányzóját és alkotásokban gazdag főpásztorát, a magyar állameszme nemzetellenes izgatások ellenében mindenkor tevékeny megoltalmazóját, vármegyei bizottságunk ügybuzgó tagját vesztette el s mindnyajunk igaz részvétének vélek nyílt kifejezést adni azon előterjesztéssel, hogy megyénk közönsége, gyászos váratlan elhalálása felett őszinte sajnálkozását az igaz részvét és fájdalom szavaival jkönyvébe kegyeletének maradvány emlékeként beiktassa.

Ez idő alatt csak a mult év végével ujonnan megalkotott vármegyei tisztikart sem kimélte meg a kéllehetlen halál súlyos esapása a legérezkenyebb vesztéségtől. Csáti Kriston László vármegyei főpénztárnok és Maléter Ede nagy-rőzei járásbeli főszolgabírónak váratlanul bekövetkezett gyászos elhunytja által. Mindketten hosszú időn keresztül állottak vármegyénk tisztviselői kötelekében, tevékeny buzgalommal, páratlan szorgalommal és példás becsületességgel igyekeztek tisztí kötelemüknek megfelelni s ez által a közelismerést és közbeesülést méltán kiérdemelték.

Váratlanul történt elhunytukban vármegyénk igaz hű fiát és érdemduis tisztviselőjét, — a tisztikar az ügybuzgó, tevékeny pályatárs mellett a feledhetetlen igaz barátot, őszinte mély fájdalomérzettel gyászolja.

A valódi érdem iránti elismerésnek kívánok hű kifejezője lenni, midőn gyászos elhalálásuk feletti fájdalom részvétünket és sajnálatunkat jegyzőkönyvünkben kifejezésre juttatni kérem.

Az igaz részvétnek ezen kegyeletteljes megemléke, zesei után, áttérve a vármegyei közigazgatás állapotára-mennyiben tevékenységének megítélésére az ügyfoglalom szolgáltatván legmegbízhatóbb alapot, erre vonatkozólag tiszteletteljesen jelentem, hogy az elmúlt év folyama alatt beérkezett az alispáni hivatalhoz összesen 17242 közigazgatási ügydarab — a mult évi 16603 számnál 639 számmal több; feldolgoztott 16609 ügydarab — az év végével hátralékban maradt 633 ügydarab.

A vármegyei közigazgatási bizottsághoz beérkezett 1467 darab, feldolgoztott 1416 drb, feldolgozásra a jövő havi ülésre maradt 51 ügydarab.

A rendes főszorozás a folyó márczius hóban az első sorozó bizottság ügyköréhez beosztott rozsnói és

nagy-rőzei járási. — valamint a dobsinai, rozsnói, jolsvai és nagy-rőzei városi sorozó járásokban már befejeztetett. — A sorozás minden sorozó járásban fennakadás nélkül és példás rendben és teljesen kielégítő eredménnyel folyt le. — A még hátralevő s a második sorozó bizottság hatáskörébe utalt sorozó járásokban a jövő ápril hó folyama alatt fog a sorozás foganatba vétetni.

A vármegyei házi pénztár mult évi zárszámadásának megvizsgálása azon eléggé kedvező eredményt tünteti elő, hogy az év végével megtakarított maradvány — dazára ennek terhére utalt és engedélyezett több rendkívüli kiadásoknak — 706 frt 61 krt tett ki, — mely maradványösszeg, fennálló szabályrendelet értelmében, a tartalékalapba bevételeztetett és gyümölcsözőleg elhelyeztetett.

A törvényhatóságok önkormányzati hatáskörébe ez idő szerint még önállólag tartozó ügyek között kétéskíval egyike a legfontosabbnak a vármegyei közmunkaügy, — annak kezelése és leszolgáltatása.

Mult évben is a járásbeli főszolgabírák buzgalma és erőlyes intézkedése folytán, a közmunkaszolgálmány az egész vármegye területén jó eredménnyel dolgoztatott le.

A természetbeni közmunka pontos szolgáltatásának és észszerű felhasználásának és a megyei kir. államépítészeti hivatal főnökének ügybuzgó lelkiismeretes ellenőrködő felügyelete és tevékenysége mellett foganatosított nagyobb-mérvű uti építkezések következtében, törvényhatósági utvonalaik állapota a mult évben is lényegesen javult, s a észszerű intézkedések kedvező sikere és előnyös hatása forgalmi viszonyaink javulására törvényhatósági kezelés alatt álló utvonalaikon valóban nyilván felismerhető.

Azon forgalmi viszonyaink javítása érdekében meg a folyó évnek is sok teendője maradt, és utvonalaiknak még tetemes anyagi áldozatot igénylő munkálatok várnak végrehajtásra, sőt a forgalom akadálytalan fentartásának biztosítása érdekében elkerülhetlenül szükségesek is, — erről a tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés uti bizottságunk jelentéséből és a bemutatott költségelőirányzattól fog részletekre is kiterjedő alapos és világos meggyőződést szerezni.

A mi a mult évben természetbeni ledolgozásra utalt közmunka leszolgáltatását illeti, — ledolgozandó volt és tényleg le is szolgáltattott 16185 igás napszám, — és 57352 kézi napszám — hátralékban nem maradt esapán a véletlen esetekre fentartott 870 kézi napszám, mely részben a tél folyama alatt felmerülő munkáknál, részben pedig a tavasszal szükséges utatarozásoknál felhasználtott.

A közmunkaváltási összeg tett az összeírás szerint 23737 frt 50 krt, mely összeg az országúti pénztárba már teljesen beszolgáltattott.

A fent előadottak szerint tehát a mult évben az egész természetbeni igás közmunka teljesen és pontosan leszolgáltattott; — a kézi közmunka is, a jelzett esekély és a kezelésből önként keletkező hátralékkal, — a közmunkaváltásig pénz pedig hiány nélkül teljesen beszolgáltattott.

A folyó 1890. évi közmunkaösszeírás szerint, a közmunkaerő 24505 egyfogatu, igás és 71565 kézi napszámot tesz, és a váltásösszeget véve számítás alapjául: 84792 frt 50 kr. értéket képvisel.

Összehasonlítva a mult 1889. évi összeírás eredményével, kitűnik, hogy az igás napszám 90-nel szaporodott, a kézi napszám azonban 1212-vel apadt, és így az összes érték 426 frttal kevesbedett.

A kiosztási tervzet szerint, a rendelkezésre álló közmunkaerőből 16409 igás és 58181 kézi napszám természetbeni ledolgozásra osztott be; — 8096 igás és 13384 kézi napszám pedig megváltásra utaltatni véleményeztetett.

E szerint a közmunkaváltás összege 22884 frt lenne, vagyis 853 frttal kevesebb, mint a mult évben.

Az országúti pénztár állása volt a mult év végével készpénzmaradvány 1867 frt 20 kr., takarékpénztári betétekben pedig 17000 frt.

Különbén a megyei uti bizottság véleményes jelentésével benmutatott mérnöki felosztási munkálat és költség-előirányzat részletesen és pontosan indokolva előtűntetvén a folyó évi közmunka kezelését és a lehetőségig észszerű felhasználását, valamint a szükséges építkezéseket és költségeket is — a tervzetet részemről is teljes megnyugvással elfogadásra ajánlom.

A bánrve-ózdí törvényhatósági utvonalon Sajó-püspöki községben a Sajón átvezető nagy hidon czélba vett vámszedés felállítására a m. kir. kereskedelmi miniszterium folyó évi január 20-ról 1279. sz. a. kelt rendeletével 32 évre engedélyeztetvén, a vámszedési jognak haszonbérbe adása végett zárt ajánlati pályázatot hirdettem, a kitézött határidőig beérkezett egy ajánlat 200 frt évi bérfizetéssel, ezen ajánlat feletti érdemleges intézkedés épen ezen közgyűlésünknek fogja tárgyát képezni.

A többi vármegyei pótdók leszolgáltatását, illetőleg tisztelettel jelentem, hogy a mult évben

a gyógygyalap kiadásainak fedezetére kivetett 15306 frt 74 kr., ebből befizettetett 15276 frt 74 kr., hátralékban van 11 frt 20 kr. és törültetett 29 frt 66 kr., többlet 10 frt 92 kr. a nagy-rőzei járásból;

a vármegyei tisztí nyugdíjalap javára kivetett 6100 frt 76 kr., befizettetett 6097 frt 98 kr., hátralék tehát 2 frt 88 kr., a még fennmaradt esekély hátralék behajtására nézve a szükséges intézkedés megtéttett;

a katonabeszállásolási alappenztárban a mult év végével maradvány volt 4050 frt 02½ kr.

A vármegyei magtári tartozások végleges behajtására és elszámolására nézve a szükséges intézkedéseket megtettem, azonban a még fennálló tartozások tisztázása és rendezése oly sok nehézséggel van összekötve, hogy az elszámolás keresztülvitelére kiküldött bizottság végjelentését és előterjesztését csak is a jövő bizottsági közgyűlésére helyezhetem kilátásba.

A vármegyei tisztikar törvényszerinti kötelességének általában buzgalommal megfelelt.

Főispán ur ő méltósága által előterjesztésemre a főpénztárnoki állásra Dapsy József alpenztárnok, a nagy-rőzei főszolgabírói állásra pedig Kuna Aurél ottani szolgabíró helyettesítettet, a törvény vonatkozó intézkedések megfelelőleg. A vármegyei közigazgatás hatáskörébe tartozó ügyek törvényszerű elintéztét nyertek s oly ese-

mény, melynek különös felemlítését ez idő szerint szükségesnek tartanám, — az alább felemlítendő kivételével — elő nem fordult.

Fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot egy esetben rendtelm el, hivatalos pénzek szabályellenes kezelése és törvényellenes visszatartása által elkövetett hivatalos mulasztás miatt, a rimaszombati járás főszolgabírája ellen. A vizsgálat még folyamatban van s annak eredményéről a törvény értelmében annak idejében fogom tiszteletteljes jelentésemet megtenni.

Meg kell emlékezni továbbá a Nyustya községben előfordult lázongási esetről, — hol is az elhalálózás folytán üresedésbe jött lelkesi állásnak választás utján bőrtelése alkalmából az egyházközség híveinek nagyrésze mereven ragaszkodva pánszláv érzelte és törekvései miatt a jelöltségtől legfelsőbb egyházhatóságilag kizárt jelöltjének megválasztásához, — a tartozó engedelmességet és köteles tiszteletet az egyházi hatóságok irányában nyíltan megtagadta, sőt a legfelsőbb egyházi hatósági határozat végrehajtásának erőszakkal tetlegesen ellenszegült.

A kérdés lényegében tisztán az ágostai evang. egyház belügyét képezvén és törvényen alapuló önkormányzati jogánál fogva elintéztése az egyházi hatóságok illetékességéhez tartozván, annak érdemi bírálatától ez alkalommal tartózkodni kívánok — esapán kötelességszerűleg tiszteletteljesen bejelentem, hogy a legfelsőbb egyetemes közgyűlési határozat végrehajtására kiküldött egyházkerületi bizottság eljárását mindig a kellő hatósági támogatásban részesítettem és utóbb indokolt kérvényére, hivatalos tiszteletből kifolyólag, a katonai karhatalom kirendelésére nézve, a szükséges intézkedéseket azonnal megtettem s a fennforgó körülmények által teljesen szükségesnek igazolt két század katonai karhatalom, folyó hó 20-ára a községben meg is érkezett és a végrehajtásra kiküldött kerületi bizottság törvényes eljárásának biztosítására s az erőszakosan megsértett jogrend helyreállítására — rendelkezésre átadott.

A vármegyei kezelés alatt álló pénztárak és alapok kezelés általam havonkiut bizottságilag megvizsgálván, a kezelése teljes rendben, a készpénzkészletek hiány és felesleg nélkül, a pénztári letétet képező értékpapírosok, takarékpénztári betétkönyvek, kötvények és egyéb értékek teljes rendben és hiány nélkül állapotban találtattak.

Végezve tiszteletteljes jelentésemet, az elintéztés tárgyát képező fontosabb vármegyei ügyek tárgyalásánál előadandó részletes előterjesztéseimet a tekintetes vármegyei közgyűlés mindenkor tapasztalt méltányló figyelmébe és kegyességébe ajánlom.

Kiváló tisztelettel maradván

Rimaszombatan, 1890. márczius hó 25-én.

Bornemisza, alispán.

Félévi jelentés.

az 1889. évi második félévre — a gömörvármegyei közigazgatási bizottságban képviselt közigazgatási ágak szak-előadói havi jelentései nyomán.

V. A kir. ügyész felügyelete alatti fogházakban.

A fogházépület biztonság és tisztaság tekintetében kifogás alá nem eshetett.

A fegyelem rendes; — az élelmezés szabályszerű, — az egészségí állapot kielégítő volt, 75 fegyenez volt beteg, meghalt 1.

A fogház őrszemélyzetének létszámában változás nem történt.

Az országos fegyintézetbe elszállított 2, Lipótvárra 3, Illavára 2 fi és Mária-Nosztrára 1 nő fegyenez, feltételes szabadságra 1 nő és 12 fi fegyenez.

A rabmunka erő a kosárkötés iparágánál, fűzvesző termelés és aratásnál, asztalos és suszter iparnál, a városi járda építésnél és a kurinezi kir. állami földmives iskola területén eszközölt alagesővezésnél használtattott fel.

Az első félévről rablétszám áthozott 151 fi, 22 nő fegyenez, a félév folyamán szaporodott a létszám 1166 fi, 178 nő fegyenezcel, fogyott pedig 1149 fi, 176 nő fegyenezcel, fogságban maradt a félév végével 170 fi, 24 nő fegyenez, kik közül 155 fi, 21 nő elítelt, 12 fi, 2 nő felebbezés alatt, 3 fi, 1 nő vizsgálat alatt.

Kiadott a félév folyamán a rabtartási költség 3609 frt 50²⁸/₁₀₀ krt, melyből fedezettett munkakeresmény által 737 frt 87⁵/₁₀ kr., befolyt térítmények által 331 frt 63 kr., összesen 1069 frt 50⁵/₁₀ kr., az állam által fedezettett 2529 frt 99⁷⁰/₁₀₀ kr.

b) A rozsnói kir. járásbírósnál:

Rablétszám átvétett az előző félévről 15 fi, 5 nő fegyenez. A lefolyt félév folyamán szaporodott a létszám 79 fi, 19 nővel, fogyott 69 fi, 19 nővel, a félév végével maradt 10 fi, kik közül 8 elítelt, 2 vizsgálat alatt.

Rabtartási költség kiadatott 98 frt 91 kr., térítmény befolyt 47 frt 28 kr., az állam által fedezendő maradt 51 frt 63 kr.

Betegség elő nem fordult.

c) A tornallyai kir. járásbírósnál:

Az előző félévről áthozott 2 fi, rablétszáma szaporodott a félév folyamán 52 fi és 10 nő fogolylyal, kik közül 49 fi, 9 nő szabadulván, a következő félévre átvendő rablétszám lett 3 fi, 1 nő, és pedig elítelt 3 fi, vizsgálat alatt 1 nő.

Rabtartási költség kiadatott 27 frt 10 kr., ebből befolyt térítmény által fedezettett 36 frt 50 kr., következőleg 9 frt 40 kr. az állam által az előző félévben fedezett előleg apasztására számítandó.

Betegség elő nem fordult.

d) A nagy-rőzei kir. járásbírósnál:

Volt a rablétszám 31 fi, 5 nő, a következő félévre átvitetik 2 fi, kik közül 1 elítelt, 1 vizsgálat alatt.

Rabtartási költség kiadatott összesen 62 frt 73 kr., fedezettett befolyt térítmény által 34 frt 18 kr., az állam által fedezendő maradt 28 frt 55 kr.

Betegség elő nem fordult.

e) A rimaszécsi kir. járásbírósnál:

Volt a rablétszám 4 fi, szaporodott 43 fi, 11 nővel, fogyott 45 fi, 2 nővel, rablétszám maradt 2 fi elítelt.

Rabtartási költség kiadatott összesen 17 frt 19 kr., fedezettett befolyt térítmény által 5 frt 32 kr., az állam által fedezendő maradt 11 frt 87 kr.

Betegség elő nem fordult.

A nyustyai papválasztás és Hruska községi bíró letartóztatása.

Az április 2-ára kitűzött papválasztásról távirat tudósítást vettünk Nyustyáról, mely azonban lapunk megelőző számának zártakor érkezvén, nem jelenhetett meg. E távirati tudósítás szerint a kerületi bizottság a papválasztás eszközlése céljából megjelenvén Nyustyán, Szentiványi Árpád felügyelő és Terray Gyula főesperes beszédet tartott a néphez, melyet ez nyugodtan hallgatott meg. Azután Hruska János a község bírája oly rendkívüli izgatottsággal beszédet mondott, hogy ennek következtében a Kriszán-pártiak vele együtt elhagyták a gyűlést. — miből kifolyólag a bizottság Hruskát letartóztatta és Rimaszombatba kísérte. A katonaság továbbra is marad; a költséget az elnepszögölők, kiknek névlajstroma megállapított viselik: híre jár, hogy e célra a pánszlávok gyűjteneik. — Egy szemtanú az esetet következőleg írja le:

A kerületi bizottság, mely Szentiványi Árpád, Kubinyi Géza, Terray Gyula főesperes, Marton János és Glaufr Pál tagokból állott, a templomban, mint a választás színhelyén megjelenvén, Szentiványi és Terray beszédet tartottak a néphez, melyben tárták ki, hogy a Felsőházhoz intézett folyamadványuk, minden megjegyzés nélkül érkezett vissza, s így a király az egyház autonóm jogába avatkozni nem akart sőt az újabb küldöttséget ő felsége elő nem is bocsátották, a mennyiben B. Oreyz ő felsége személye körüli miniszter a küldöttséget a szavakkal bocsátotta el: „Menjenek haza s viseljék magukat nyugodtan, mert a maguk pupja Kriszán soha sem lesz.” Felszólítják az egyh. tagokat, hogy a kandidáltak közül válasszanak papot.

Erre Hruska János közs. bíró szót emelt s hosszabb beszédében rajzolván azt az üldözötést, melyben részesül nek, gyamsította a bizottságot, hogy a Felsőház folyamodás utját elzárta s kijelenti hogy egy ily jogtörő eljárásnak magát alá nem veti s az egyházból kilép. — felszólítja egyúttal a község lakosait, hogy a kik vele egy értelműen vannak, hasonlóképen eszelekedjenek. E lázító beszéd hallatára éktelen zaj támadt s a Kriszán-pártiak szidalmak és átkozódások között elhagyták a templomot, — mire a kerületi bizottság Hruska elfogatását elrendelte s azt a esendőség és katonaság közbejöttével fogatosította is. Most esendően lehetett volna tanácskozniok, de a templomban maradt s a lázadók által ur-pártnak gnyvott kisebbséggel a bizottság a lázadásnak újabb tápot nyújtani nem akarván, a papválasztásra újabb határnapul ápr. 10-ét tűzte ki azon határozat kíséretében, hogy addig a katonaság a faluban marad. Ez intézkedés annyival helyesebb volt, mert az eltávozók közt az egyháztagok vagyonosabbjai voltak, s ezek könnyen élhettek volna azon feltevessel, hogy a szegénységre az urak pressiót gyakoroltak.

Nemsokára azonban egy öt-tagú küldöttség jelentkezett a bizottság előtt azon kérelemmel, hogy ők a dolgot jobban megfontolván, megadják magukat, kéri a kitűzött határidő megrövidítését s a papválasztást a konvent határozata értelmében megjeitni. A bizottság e kérelemnek helyet adván, másnapra (ápril. 3-án) hívta össze az egyháztagokat, mikor is a választás színhelyén a lázadók is megjelenvén, teljesen egyértelműleg a pályázók és volt kandidáltak közül Zachar Sámuel rakói segéd-lelkészét egyhangulag pappá választották.

A bizottság ily formán küldetésében törvényszerűen eljárva s a kellő eredménnyel jutva, táviratilag kérte föl a megyei alispáni hivatalt a katonai megszállás megszüntetésére. Egyúttal a zendülésben résztvevő egyháztagok buzdalmának arányában megállapította a kulesot, mely szerint a katonai kinstár által utólag megállapított megszállási költségek feleletetni fognak. Az egész választási processus alatt a buzgó három osztályba tartoztak; ezek közül az első osztálybeliek hatvan az összes költségek 32%-át fizetik; harmadszötön 46- és hatvanhaton 22 százalékkal járulnak a buzgósági költségek fedezéséhez.

Igy végződött a hosszú idő óta nagy feltűnést keltő nyustyai ügynek, az a rész, mely ország-világ szemé láttára, egy igénytelen faluban játszódott le. De az érdekesebb rész a kir. ügyészség előtt fog bevégezödni.

Hruska nyustyai bíró a esendörök hétfőn este hat óra tájban bekísérték a megyeházára, honnan alispáni intézkedés folytán a kir. ügyészség börtönébe szállították át. A kir. ügyészség lázítás miatt büntényítő vizsgálatot fog ellene indítani.

A két század katonaság ápril 4-én a délutáni vonattal már eltávozott a községből.

Helybeli hírek.

A beálló husvétii ünnepek alkalmából lapunk e külön kiadásban jelenik meg. Ugy közleményeink halmaza, mint a lefolyt hét eseményeinek érdekessége megokolják a külön kiadást, mit egyúttal alkalmas használnunk arra is, hogy olvasóinknak boldog ünnepeket kívánjunk!

A „kiskut” renoválása Az elhanyagolt állapotban levő kiskutat, honnan a város lakosságának tekintélyes része nyer egészséges ivóvizet, közelebről renoválják 150 ftnyi költséggel, még pedig úgy, hogy a körüle lévő tér is díszben némileg nyerni fog.

Kémény-tűz Szerdán este félre verték a harangokat s a város lakosságát a gyorsan elterjedt tűzvész híre a pokorágyi-utca felé terelte. Nagyobb veszedelemről ezúttal nem volt szó, mert csak egy kémény ablakaiból törték elő a lángok s a bajt egy pár ember könnyen megakadályozta, mindamellett is nem hallgathatjuk el tűzoltóink meglepő gyorsaságát, kik a baj színhelyére akkor érkeztek, mikor már épen semmitől sem lehetett tartani. — A szép tűzoltói intézmény ellen ez alkalommal sok panaszt lehetett hallani, s e panaszok annyival jogosultabbak, hogy a kigyult kémény alig néhány lépésnyire van a városházától, hol a fizetéses tűzoltók tanyáznak. —

Nem első eset, hogy a hatpercentes tűzoltóknak tűzveszélyek alkalmával alig vehetni hasznát s így felmerülhet az a kérdés, hogy azt a hat perzentet nem lehetne-e másként értékesíteni tűzveszélyek alkalmával?

Színészet. Városunk műpártoló közönségének kilátása van arra, hogy nemsokára ismét egy jó hírnevű színtársulat fog körünkbe jönni. A jelenleg Sátorfalja-Uj helyen működő Halmi-féle színtársulat kért engedélyt előadások tarthatására a jövő május hó egész tartamára. A társulatot jó hír előzi meg: saját zenekara van, s a teli idényre a miskolci színház bérletét bírja. Ily körülmények közt reméljük, hogy a színtársulat nálunk meleg pártolásra fog találni.

Szalonka vadászatok. A helybeli vadász társaság, mióta a szalonka-idény megkezdődött, naponként tesz kirándulásokat. A jóízű esemege-madarakból eddig 17 darab esett el. — A jolsvai vadászok ápr. 1-ig 16-ot löttek.

A közös harangok. Egyik Rimaszombattal nagyon közeli szomszédságban fekvő községben a lutheránusok és róm. kath. igazhitűek, mivel egyik felekezet sem képez anyagyházat, békés egyetértésben közös haranglábat állítottak. A közös harangok egyformán hívogatták az élöket a szomszéd egyház templomába, egyformán siratták el a halottakat, bármily felekezettűek voltak is. Érdek összeütkezés nem történt soha. — a mostani nagypéntekig. Ekkor tudvalevőleg a katolikus harangoknak el kell nemulniok a feltámadásig. De a lutheránusok, mint protestánsok, tiltakoztak az ellen, hogy az ő harangjuk Rómába mezejen, a katolikusok azonban ragaszkodtak az egyházi szokásokhoz, s a szegény harangok a közöslő sorsára jutottak. Hír szerint a kiegyezés mégis létrejött oly formán, hogy a harangozás s az ezt helyettesítő kerepelés egy időben történjék, hogy ezáltal mindkét felekezet érdekei kielégíttessenek.

Vármegyei újdonságok.

Nagy tűz Jolsván Április 1-én reggeli 8 órakor Jolsván feléverték a harangokat: tűz ütött ki a főtér keleti oldalán, állítólag az óvoda mellék-épületében s elpusztulással fenyegette a szépen fejlődő várost, mert a hirtelen támadt szél egyszerre több egymástól távol eső épületet lobbantott lángra s ezek közt az ev. templomot is. A lakosság nagyon megrémült, mert ez évben ezúttal másodsor érte tűzveszedelem. A febr. 6-án leégett házak már majdnem fel vannak építve s már is új romok vannak helyettök! Nagy szerenese, hogy az ev. templomot sikerült megmenteni, mert ellenkező esetben az 1829-ik évi katasztrófa érthette volna a várost, mikor 400 lakóház lett a lángok martaiké. A beállható nagy veszedemétől tartva, a süveteiek és ehísnóiak segítségén kívül a rózei tüztűzoltók sürgönyileg hívtak meg, kik tizennégyen megjelenvén Nagy Lajos parancsnoksága alatt hálára kötelező munkát végeztek. Jolsva városnak is van tűzoltósága s ennek gyönyörű zászlója, melybe a zászlóanya, Jolsva város, a mészáros egyesület arany s mások zászlószegeket vertek, de a zászlóval tüzet oltani nem lehet, ha a tűzoltói karban hiányzik a szakértő. Pedig a gyakori tüzesetekre való tekintetből indikálva volna a tűzoltó testület szakszerű kiképzése. Ez uttal hat háznak mellékpületeivel együtt s igen sok takarmánynak elhamvadása — néhány ezer forint értékben — bírdeti a jolsvai tűzoltók álmosságát.

Geológusok Csizben A esizi jödfürdő talajviszonyainak tanulmányozása céljából f. hó 14-én egy tudósokból álló társaság fog megjelenni Csizben. Köztük lesz Szabó József nagyhirű geológus is.

Vegyes hírek.

Erdészeti ügyek. Az állami kezelés alá tartozó községi és volt urbéres közbirtokossági erdők részletes átvétele a helyszínen az állami erdőgondnokok által a vármegye területén eddig már mintegy 130 község határában minden különösebb nehézség nélkül a lefolyt hetekben már is foganatosított és a még hátralevő 87 községben e hó folyamán be fog fejezteni. Ezen átvételekről vezetett jegyzőkönyvekben az erdőgondnokságok által egyúttal az erdő kezelése, őrzése, használata, erdősítése és egyéb ügyekben, az erdőtörvény határozatait, valamint a már meglévő erdőgazdasági üzemtervek alapján tett és ez időszertint szükséges intézkedések is felvértettek. Kétségtelen, hogy ezen, a kellő nyomatékkal megadott utasítások hasznos eredményei, minthogy azoknak, az erdőbirtokosok által való betartására nézve sem fog hiányozni a szükséges ellenőrzés, az erdők általános állapotának javulásában már nemsokára észlelhetők is lesznek.

Pályázat Ludovika-akadémiai ösztöndíjakra. A m. kir. Ludovika akadémiába az 1890/91-iki tanévre hatvan önkéntesen jelentkező oly ifju vétetik föl, a ki még nem lépett be a hadkötelek korba. E hatvan katonai növendékre vonatkozólag 9 kinstári, 15 részint fél-, részint egész fizetéses és 36 magánalapítványi hely van, mely utóbbiak a jogosult felek bemutatása folytán lesznek betöltendők. A pályázati feltételek a következők: magyar állam polgári minőség, a pályázó testi alkalmas volta, az összes család-tagok számat és életkorát előtintető családi értesítő, a pályázó életkora, (betöltött 14 év) ajánlatos érkelesi bizonyítvány, végül a gymnásium vagy real iskola IV-ik osztályáról szóló értesítő vagy iskolalátogatási bizonyítvány. Az egész- vagy félfizetéses helyre pályázók igazolni kötelesek, hogy 6, illetve háromszáz forintnyi ellátási költséget fizetni képesek. Tudomásunk szerint egy alapítványi hely betöltésére a mi vármegyénk is jogosítva van, — így e pályázatra felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

Az első magyar általános biztosító társaság márczius hó 24-én tartotta rendes évi közgyűlését Csekonics Endre gróf elnökle alatt, ki bejelenti, hogy a társaság elnöke Károlyi Gyula gróf gyengélkedvén, nem elnökölhet a mai közgyűlésen. Elnök jelenti továbbá, hogy a közgyűlésre 25 részvényes jelent meg 226 részvény és 43 szavazat képviselőben, minék következtében a rendezésen egybehívott közgyűlés határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére Jeney Lajos aligazgatót, annak hitelesítésére Cséry Lajos és Kopsány Ferenc részvényeseket, sávazatszédőkül pedig Sigray Pál, Thuróczy György és Léva József részvényeseket kéri meg. Ezután az elnök megemlékezik gróf Andrássy Gyulának elhunytáról s felolvastatja a f. é. febr. 28-án megtartott választmányi gyűlés jegyző-

könyvét, mely meleg szavakkal emlékszik meg a megboldogultól s fölemlíti, hogy a gróf 1860. óta volt választmányi tagja a társulatnak, temetése alkalmával korszorut helyeztek ravatalára s testületileg vettek részt azon, valamint elhatározták, hogy özvegyének részvétirát külfölknek s egy hazai festő által az elhunyt gróf aekzépét megröklíteni fogják, egyszersmind kegyeletük jeléül egyik fiát a választmányba beválasztják. A közgyűlés a választmány intézkedéseit helyesléssel fogadta s miután az özvegy grófné köszönő levélét felolvasták határozatba ment, hogy a 3 évtizeden keresztül választmányi tagságot visalt gróf emléket a közgyűlés jegyzőkönyvébe is beiktatják. Jeney Lajos aligazgató felolvassa ezután az igazgatóság évi jelentését, mely szerint a mult évben a tűzbiztosítási osztály nem mutat oly kedvező eredményt, mint 1888-ban és a jég és szállítványi üzletágak ismét vesztességgel zártak le. Minlezes daezára is az 1889-iki üzletév végeredményét kielégítőnek mondhatni. A tűz és szállítványi díjtartalék 1.791.702 frt 23 kr, ezenkívül a társaságoknak külfölké tartalékai ez évben is jelentékenyen emelkedtek. Ugyanis: Az életbiztosítási díjtartalék 13.414.368 frt 10 krról 14.466.696 frt 20 krra, a nyerevény-tartalék 2.392.983 frt 04 krról 2.378.633 frt 02 krra, a tisztviselők segély-és nyugdíj-alapja 498.688 frt 71 krról 514.091 frt 13 krra, a „Lévai”-alap 67.819 frt 17 krról, 71.811 frt 85 krra, a dunaparti házadó-tartalék 54.348 frt 16 krról, 58.522 frt 09 krra, az árfoylamkülömbözeti tartalék 300.000 frtról 330.000 frtra. Az életbiztosítási osztály külön jelentése szerint a lefolyt évben 8.339.875 frt 19 krnyi újabb biztosítások köttettek, míg törlekés, visszaváltások, lejárt tőkék és halálesetek folytán, a biztosított összegből 5.855.208 forint 32 kr, esett ki. E szerint az érvényben levő biztosítások összege 2.484.666 forint 87 krral és így az 1889-ik év zártával, az összes biztosított összeg 60.298.592 forint 27 krra emelkedett. A halandóság a mult évben — a legutóbbi üzletévhez arányosítva — kedvezőnek mondható a mennyiben a tényleg bekövetkezett károk összege, lényegesen mögötte maradt a matematika számítás szerint! várható összegnek. A kimutatott 758.009 frt 60 krt tevő nyerevény felosztására nézve javasolja az igazgatóság, hogy az alapszabályok értelmében történt levonások után fennmaradó 480.955 frt 72 krt tiszta nyerevényből: 1-ször. Osztalékul minden egész részvény után 160 frt és így összesen! 480.000 frt fizetessék ki, 2-szor. A fennmaradó 955 frt 72 kr a jövő évi számlára irattassék elő. A közgyűlés a felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása után az igazgatóság összes javaslatait elfogadta, a közhasznú célokra, javasolt 5325 frt felosztását jóváhagyta és a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak egyhangulag megadta, valamint hozzájárult az is, hogy a részvények szelvényét már e hó 26-dikától kezdve váltásák be. Végül megválasztattak választmányi tagokul: Gróf Mikes Miklós, Schoeller Pál lovag, Jálies Kálmán, gróf Andrássy Gyula, gróf Szapáry Iván; felügyelő-bizottsági tagul Giczey Samu.

A „Pesti Hírlap” az új évnegyed küszöbén nem áll elő hasábos reklámmal, hogy elzengje magáról, mennyire magyar, mennyire nemzeti és mily kiténően szerkesztett újság ő. A „Pesti Hírlap”-nak erre már mines szüksége. Mert Magyarország intelligens olvasó közönsége 12 év óta jól ismeri már a „Pest Hírlap” szabadelvű és demokratikus irányát s jól tudja, hogy tartalom tekintetében ma leggazdagabb a napilapok közt. Hogy ehöz képest a legkedveltebb és legeljerjedtebb lap Magyarországon, azt meg a hivatalos postai statisztika bizonyítja kétségbenvonhatlan számadatokkal. Csupán annyit óhajta a „Pesti Hírlap” ezúttal a magyar olvasóközönség figyelmébe ajánlani: hogy munkatársai díszes sorát immár Jókai Mór neve teszi még fényesebbé, aki tárczákkal és apróbb novellákkal gazdagítja az év folyamán a „Pesti Hírlap” tartalmát. A most (márcz. 20.) kezdett új szenzációs francia regény tíz folytatását az ápril 1-vel belépő új előfizetők külön lenyomatban fogják megkapni. Az előfizetési pénzek (negyedévre 3 frt 50 kr., egyóra 1 frt 20 kr.) a „Pesti Hírlap” kiadóhivatalába küldendők, (Budapest, nádor-utca 7. sz.), hónont mutatónyomtatásokat is küldenek egész hétig ingyen és bérmentve

Óvszer a szőlő-betegség ellen. A mult év folyamán számos bortermő vidéken észleltetett a peronospora viticola nevű káros penész-gomba fellépése s így tartani lehet attól, hogy ez évben ismét nagy mértékben fogja a szőlőket megtámadni. A m. k. földmívelésügyi miniszter az összes gazdasági egyesületekhez e tárgyban leiratot intézett, melyben a penészgomba ellen való védekezésnek módját ismerteti. E szerint a szőlőlevelek a bordeaux-i keverék név alatt ismeretes rézgálic és oltott mész, vagy oltott mész helyett kristallizált szóda, esemege szőlőfajoknál pedig rézgálic és ammoniak keverékből álló oldattal ugy feeszkendeztetnek be, hogy az oldat a levelek felszínét egyenletes módon lepje el finom permetező eső alakjában. A bordeaux-i keverék a következő: 100 liter víz, 3 kgr. rézgálic, 3 kgr. oltott mész. Egy holdra 230 liter szükséges. Az anyag beszerzési forrása Szávost Alfons budapesti cég, hol a rézgálic u. m. 40 ft. Ugyanott 18 frton meglehet szerezni az u. n. marseilli permetező gépet is. Minden ez irányú kérdésködsre nevezett cég felvilágosítással szolgál. A leirat Gr. Szapáry földm. miniszterségéből származik.

Gyomorbántalmak. A roz emésztés uralkodó betegsége korunknak. Főfájás, levertség, melancholia, nyilalló gyomorfájás, étvágytalanság! mellszurás, sympathikus szívbaj, általános gyengeség és lesóványodás jár vele. A működésükben megzavart máj és vesék okozzák a felsorolt bajokat. A Warner-féle Safe Cure gyógyszer elhárítja e betegségeket, helyrehozza megerősíti a gyomrot s a testi szervek rendes működését megadja. Mosonyi Adám tanító ur Tormosról, Nyírtamegye, a következőket írja: „A Warner-féle Safe Cure nálunk már sok egyéne segített, miért is a legmelegebben ajánlható, Freiberg Bernát hivatalnok ur Lembergől azt írja: Éveken át voltam gyomorbeteg s használtam eredménytelenül sok gyógyszert, míg végre a Warner-féle Safe Cure szabadított meg bajomtól, s meggyőződtem róla, hogy a Safe Cure az az egyedüli gyógyszer, mely az emberi szervezetet helyreállítja. A Warner-féle Safe Cure palackkonként 2 frtjával kapható az ösmert gyógyszerárakban. Főraktár a Megváltóhoz Pozsonyban és Török József gyógyszer-tárában Budapesten.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

